

CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OBLAST BLANÍK V ROCE 2000

Od roku 1997 Správa Chráněné krajinné oblasti Blaník v časopisu Pod Blaníkem pravidelně seznamuje veřejnost se svou činností v uplynulém roce.

Ochrana přírody a krajiny, krajínovorné programy

V r. 2000 byla realizována řada praktických opatření zlepšujících přírodní prostředí v CHKO Blaník. Především se podařilo zajistit udržování většiny lučních porostů, a to i na podmáčených a zrašelinělých půdách. Soukromým zemědělcům, družstvům a spolkům bylo vyplaceno na dotacích na šetrnou pastvu dobytka, sečení a likvidaci náletů téměř 500.000 Kč. Většina z ploch v CHKO Blaník, kde je vyplácena podpora na obhospodařování, by bez ní zůstala ležet ladem a postupně zarostla nálety dřevin. Negativně by se tak nejen měnil krajinný ráz, ale především zdejší druhová pestrost. V roce 2000 Správa CHKO Blaník pokračovala v podporování navracení rozptýlené zeleně do krajiny – např. byly vysázeny solitérní duby letní na zemědělské půdě pod obcí Laby, byla obnovena podstatná část jabloňové aleje z Načeradce do Býkovic p. Bl.

V roce 2000 byla dokončena obnova rybníka pod zámekem v Libouni, zahájena revitalizace rybníka Na Hrbě a potoka pod ním u Pravonína v hodnotě několika miliónů korun. Správa CHKO a Agentura ochrany přírody a krajiny připravily projekt na obnovu Malého Býkovického rybníka, poničeného mj. i špatnou běžnou údržbou ze strany uživatele. V roce 2000 také zdárně pokračovalo vytváření a obnova tůní. Celkem bylo vytvořeno 20 tůní, od menších (průměr kolem 2 m, hloubka kolem 50 cm) po velké v

nivě Blanice (10 x 25 m, o hloubce 1,5 m). Tůně jsou velmi přínosným opatřením. Plánují se v neobdělávatelných místech, trvale zvodněných. Některé tůně jsou se stálou vodní hladinou, jiné periodické. Všechny mají mimořádný význam pro ochranu ohrožených druhů (hmyzu, obojživelníků, rostlin ap.).

V uplynulém roce se zpracovával lesní hospodářský plán a lesní hospodářské osnova pro lesy na území celé CHKO Blaník. Zároveň byly zpracovány nové plány péče o lesní rezervace Velký Blaník a Malý Blaník, které navíc byly v r. 2000 nákladně zaměřeny. V r. 2000 byla zahájena realizace opatření v lesích. Tato opatření (na která Správa CHKO v r. 2000 věnovala téměř 200.000 Kč) mají za hlavní cíl upravit dřevinnou skladbu směrem k přírodě bližší, tedy zvýšit podíl listnáčů (zejména buku) a jedle. V rámci těchto opatření bylo vybudováno několik stovek metrů nových oplocenek a vy sazeno několik set stromků. Navíc se Správa CHKO společně s Lesy ČR s. p. začala věnovat obnově dožívajících bukových porostů na Velkém Blaníku. Zásluhou LČR pokračovala v rámci "Programu 2000" obnova návštěvnických zařízení v lesích CHKO opravou poničeného sezení U seníku na Velkém Blaníku a vybudováním nového na Malém Blaníku. Naopak se stále nepodařilo dohodnout se s provozovatelem rozhledny, Obcí Louňovice, na základních pravidlech jejího provozu, který má na blízké lesní ekosystémy největší negativní vliv.

Průběžně pokračovala péče o památné stromy. Bylo třeba zastřešit jednu z památných lip u Podlouňovického mlýna po odlomení jedné její části, opakovaně ošetřen byl památný akát v Krasovicích. Navíc Správa CHKO Blaník na přelomu roku vyhlásila čtyři nové památné stromy: smrk ztepilý, zvaný "Velký Mnich", v kapli na Malém Blaníku, dub letní na hrázi rybníka Louňov u Štamberku, dub letní v Křížovské Lhotě a buk lesní pod hrází Dolního Částovického rybníka.

Dále pokračuje projekt "Doupňák" (vyvěšením budek by se měl posílit stav zdejší populace tohoto silně ohroženého ptačího druhu), dlouhodobě jsou sledovány populace ledňáčka a skorce. Podrobně jsou sledovány další vzácné druhy živočichů a rostlin s cílem stanovit optimální péči a ochranu. V roce 2000 se podařilo nalézt další chráněný a silně ohrožený druh rostliny v CHKO Blaník (jde o jeden druh ostřice).

Správa CHKO Blaník společně s ČSOP Vlašim a Správou CHKO Třeboňsko spolupřátala v červnu III. celostátní setkání odonatologů v CHKO Třeboňsko (z tohoto setkání vyšel samostatný sborník odborných článků věnovaný vážkám).

V oblasti výstavby se Správě CHKO Blaník v r. 2000 dařilo usměrňovat některé nevhodné stavební záměry. Nedaří se stále (i přes masivní osvětu) dostatečně účinně a rychle postupovat proti hyzdění krajiny různými maringotkami, vagóny, přívěsy, stavebními buňkami apod. I když případy končí odstraněním těchto staveb, přesto stále nové vznikají.

Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta

Práce s veřejností zahrnuje působení na všechny věkové kategorie. Ekologickou výchovu na celém území CHKO dlouhodobě zajišťuje Podblanické ekocentrum ČSOP Vlašim. Zejména se jedná o realizaci výukových programů pro školy. Ekopedagogický klub, pořádání soutěže "Blaník ve školních lavicích" ukončené v září výletem po Podblanicku pro vítěznou třídu, kampaň "Uklid'me svět" atd. Dobře pracují členové oddílu "Mladí ochránci přírody při Správě CHKO Blaník" ČSOP Vlašim vedení Ing. F. Vondrákem (mimo jiné obnovili studánku na Velkém Blaníku – viz předchozí vydání Pod Blaníkem). Již tradičně je Správa CHKO Blaník spolupřátatelem řady soutěží pro děti a mládež (např. ekologická olympiáda, X. ročník výtvarné a VII. ročník literární soutěže ke Dni Země tematicky zaměřený na ochranu přírody a krajiny). Správa CHKO v r. 2000 zajistila průvodcovskou službu pro několik exkurzí základních škol a 10 přednášek pro základní, střední i vysoké školy (účasť 400 posluchačů). Tentokrát navštívili kraj pod Blaníkem i zahraniční studenti (Ukrajina, Španělsko, Bosna a Hercegovina).

Pro lepší informovanost veřejnosti byl zřízen větší informační panel v průchodu budovy Správy CHKO Blaník (bohužel, nebylo umožněno využít některou z nástěnek na náměstí v obci Louňovice), byla dokončena naučná stezka "Velký Blaník" instalací podrobné mapy, textu o památkách a přírodě CHKO Blaník na parkovišti u výstupu na úpatí Velkého Blaníku nad Louňovicemi.

V roce 2000 Správa CHKO Blaník spolupřátala na vydání čtvrté knihy v rámci edice "Přírodou Podblanicka": "100 let ochrany přírody a krajiny na Podblanicku", která byla vydána u příležitosti 10 let existence ČSOP Vlašim a 20 let existence CHKO Blaník. V roce 2000 pracovníci správy publikovali 3 knihy, 6 brožurek, 20 odborných článků, přes 50 popularizujících sdělení. V loňském roce byly

*Obnova jalovcových porostů na erlanových skalkách u potoka Brodec prováděná v roce 2000 členy Českého svazu ochránců přírody z Vlašimi za podpory Správy CHKO Blaník a Lesů ČR, s. p.
Foto: Pavel Pešout.*

Pastýřská idyla v obci Volavka v Chráněné krajinné oblasti Blaník. Kresba: J. Rucková (1992).

odvysílány dvě relace, na kterých se podíleli pracovníci SCHKO (Radio Bláník, ČRo 1 - Radiožurnál).

Činnost Správy CHKO Bláník lze v roce 2000 hodnotit kladně, neboť se podařila uskutečnit řada významných praktických opatření v ochraně přírody a zlepšila se informovanost veřejnosti. Významným datem byl 9. červen, kdy Chráněnou krajinnou oblast Bláník navštívili ministři životního prostředí Polska (Anton Takarczuk) a ČR (RNDr. Miloš Kužvart). Měli možnost se seznámit s činností Správy CHKO Bláník a zejména se zajímali o lesnickou problematiku, o zdejší výbornou spolupráci lesníků a ochránců přírody.

Podrobnější údaje o činnosti Správy CHKO Bláník v roce 2000 lze získat na adrese: Správa CHKO Bláník, 257 06 Louňovice p. Bl. 8, tel./fax:0303/852654.

Lubomír Hanel, Pavel Pešout